

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja v poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem doma za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarici sv. Cirila, koroška ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, nplačani listi se ne sprejemajo. Za oznauila se plačuje od navadne vrstice, če se natísno onkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kmetovalci pozor!

Deželna komisija za izvršitev revizije zemljiško-davčnega katastra je sestavljena, ter bode kmalu svoje delo pričela. Poleg centralne komisije na Dunaju ima vsaka dežela posebno deželno komisijo pod predsestvom političnega deželnega načelnika. Za deželno komisijo štajarsko je določenih 12 udov in 12 namestnikov. Polovico udov in polovico namestnikov imenuje finančni minister, drugo polovico voli deželni zbor.

Od deželnega zbora štajarskega so bili izvoljeni Blaž Herg, posestnik in državni poslanec v Fišingu, Anton Walz, veleposestnik in župan v Wartbergu, Jožef Proboscht, dekan in deželni poslanec, grof Lamberg, veleposestnik v Bistrici pri Ilcu, Franc Robič, deželni in državni poslanec v Lembahu, in Waldemar Hinzl, veleposestnik v Ptuju.

Postava od dne 24. maja 1869 (št. 88 drž. zak.) določuje, da se mora revizija zemljiško-davčnega katastra vsakih 15 let vršiti. Prva 15letna doba poteče z letom 1896, ker se je zemljiški davek po omenjeni postavi prvikrat leta 1881. razdelil. Okvir, v katerem se bode vršila revizija, je jako ozek, ker se že iz početka ni mislilo na revizijo v tej meri, kakor se je vršila regulacija zemljiškega davka od leta 1870. do 1883.

Z ozirom na slabe cene vseh pridelkov, z ozirom na visoke stroške za posle in delavce, z ozirom na veliki zemljiški davek bi kmetje sicer imeli pravico zahtevati, da se na novo pregledajo zemljiški dohodki. Toda treba se je bati velikih stroškov, ki smo jih imeli pri regulaciji zemljiškega davka in pa žalostnih izkušenj z okrajnimi, pa tudi deželnimi komisijami. Stroški so znašali 30 milijonov, merili pa so v raznih deželah z raznim merilom tako, da so nekatere dežele dobile izdatne olajšave, za štajarsko deželo pa so zvišali zemljiški davek blizu za 400.000 fl. Kmetije pa s danandens ne donšajo več tistega čistega dohodka, kakoršnega so svoj čas izračunili. Štajarska dežela nosi troje vsled regulacije zemljiškega davka krivična bremena, ter so pritožbe glede visokega zemljiškega davka popolnoma opravilene.

Kakor sem že omenil, je sedanji načrt postave glede revizije zemljiško-davčnega katastra jako omejen. Odpadle so okrajne komisije, ki so nam bile svoj čas najbolj na kvar, pa tudi deželne komisije imajo ozko področje. Vendar je upati, da bode mogoče vsaj pri nekaterih kulturah znižati tarife ali jih primerno popraviti.

§ 1 postave govori o namenu revizije. Ta namen je 1. da se zabeležijo vse trajne kulturne spremembe; 2. da se odpravijo očitvidne krivične razmere v tarifnih nastavkih čistega dohodka za posamna ocenitvena okrožja in posamne kulture v teh okrožjih; 3. da se odpravijo pogreški in silne pomote, ki so se prigodile pri uvrstitvi

dotičnih kultur v razne bonitetne razrede in da se ozira na trajne spremembe, ki so morda nastale v lastnosti sveta, in sicer: a) glede posamnih parcel ali pa b) glede celih kosov ali večjih zemljiških obseškov enake lastnosti sveta.

Po § 3 je deželna komisija uradnim potom poklicana, da odpravi krivične razmere, pogreške in silne pomote in da se ozira na spremembe v lastnosti sveta. § 9 določa, da je od leta 1897. pričenshi vsak zemljiški posestnik dolžan, one trajne kulturne spremembe, katere so se vršile do meseca junija 1897 in na katere se še ni oziralo pri reviziji, naznaniti do konca marca 1897, poznejše take spremembe pa v šestih tednih po nastali spremembi. (Konec prih.)

Petindvajsetletnica kat. pol. društva v Konjicah.

(Konec.)

Ta odmor med zborovanjem je imel tudi namen, da se društveniki pogovorijo zastran volitve društvenega odbora. Ko se zborovanje zopet nadaljuje, se oglasi č. gospod Jožef Žičkar, župnik vitanjski, za besedo glede volitve društvenega odbora. S kratkimi besedami utemelji svoj predlog, da naj se dosedanji društveni odbor potrdi še za 26. društveno leto. Ta predlog se vsprejme z vsklikom. G. prvomestnik razglasi v imenu društvenega odbora, da on vsprejme izvolitev in da sleherni odbornik ostane v svoji dosedanji službi.

Na podlagi Walz-ove knjižice: »Izvršitev pregleda zemljarinskega katastra«, katero »štajarska kmetijska družba« razpošilja po deželi, pojasnil je naš društveni knjižničar, g. dr. Ivan Rudolf, kaj je zemljiškim posestnikom storiti, da se jim popravijo očitvidna nerazmerja (krivice ali napake) pri dosedanjem njihovem zemljiškem davku. Pred vsem treba zapomniti, da se bodo prihodnjic le posamezne pomote ali pogreški popravljali in da se bo ozir jemal samo na trajne kulturne spremembe. Kdor je v zadnjih 15 letih svoje zemljišče trajno zboljšal, naj te spremembe naznani do konca marca 1897 neposredno ali po svojem županstvu svoji c. kr. davkariji ali pa c. kr. geometru. Ako je to storil pravočasno, se mu deset let zemljiški davek ne bo zvišal, marveč zamore že prihodnje leto postati deležen dva in pol milijona gld., za katere se bo zemljarina od leta 1897. počenshi znižala. Z odobravanjem se je vsprejel končni predlog g. dr. Rudolfa, da naj bi naše društvo zopet bolj pogosto zborovalo ter se večkrat pečalo z gospodarskimi vprašanji.

Poslednjic je č. g. župnik Žičkar, ki je v Vitanju ustanovil že toliko občekoristnih in lepo cvetočih društev, spregovoril besedo v korist našim delavcem, bodisi

kmečkim, bodisi rokodelskim. Utrdil ali utemeljil je sledeči resoluciji, ki sta se obe vsprejeli z velikim navdušenjem. Prva, ki se pošlje tudi vis. c. kr. poljedelskemu ministerstvu na Dunaj, se glasi takole: »Katoliško politično društvo v Konjicah pozdravlja z veseljem postavni načrt o posillnih kmetskih zadrukah, ter pričakuje, da visoka vlada kakor državni poslanci prej ko mogoče vse storijo, da se ta postavni načrt tudi izpelje.«

Druga resolucija pa namerava našim raznovrstnim delavcem pripomoči do prekoristnega društva, ki naj bi jim gmotno pomagalo za časa bolezni, nesreče ali revščine. Glasi se tako-le: »Sl. odbor katol. pol. društva v Konjicah se pozivlje, naj ukrene potrebno, da se za Konjice in okolico ustanovi »Katoliško delavsko podporno društvo«.

Društveni odbornik Fr. Napotnik je konečno naznanil nekatere pravične pritožbe naših kmetov zastran novodobnih naprav n. pr. bolnišnic, vsprejetišč itd. Ker je pa ura že odbila pet, se je razgovor o teh vprašanih odložil na prihodnji zbor, katerega se utegnejo tudi naši gg. poslanci udeležiti. — S trikratnim živahnim živio-klicem na svetega očeta papeža Leona XIII. in na našega svetl. cesarja Franca Jožefa se je sklenilo zborovanje v najlepšem redu.

Častitim gospodom volilecema brežiškega, kozjanskega in sevniškega okraja.

Šestletna doba deželno-zborskih volitev je obtekla. Dvakrat, leta 1884. in 1890., ste me izvolili poslancem v štajarski deželni zbor. Sedaj se pa moramo ločiti. Za novo volitev ne kandidiram več in bi poslanstva nikakor ne mogel prevzeti. Starost 70 let in vedna bolehnost mi to ne dopuščata. Poslovim se torej od Vas in Vam izrekam najtoplejšo zahvalo za zaupanje, s kojim ste me počastili. Dosluženo poslanstvo si bom vedno v čast in ponos štel, mi bo v dragem spominu. V vrsti dosedajnih poslancev tega okraja — pred menoj so bili voljeni: 1861 Johann Janeschitz, 1867 Alojz Lenček, 1870 Franc Kosar, 1871 Johann Janeschitz, 1874 in 1878 Ignatz Schniderschitz — sem bil jaz tretji narodni zastopnik. Ločim se s trdno nado, da je volilni okraj narodni stvari za vselej zagotovljen. V to Bog pomozil! Zdravi!

V Rajhenburgu, dne 24. julija 1896.

Jožef Jerman.

Cerkvene zadeve.

Z birmovanja v marenberški dekaniji.

(Dalje.)

Seveda smo bili vsi mokri skoz in skoz. In zeblo nas je tudi pošteno. Gosp. župnik so bili toliko dobri, da so pustili hitro v peči zanetiti. In zdaj so se nekateri preoblekli, nekateri pa smo se k peči stiskali, kakor po zimi, ter si tako mokro obleko sušili. Pri večerji smo se dokaj okrepčali in tudi znotraj zagreli. Kam pa zdaj k počitku? Farovž je mali, in tukaj ne moremo vsi ostati. Z glavo smo majali in premišljevali, kako bo. Stanovanje nam je že bilo zagotovljeno, toda v 1/2 ure oddaljenem farovžu Sv. Lovrenca v sekavski škofiji. Vsak se je bal, kajti bliskalo je, gromelo in lilo na vse pretege. S krepkim »hajdi na noge« so konec storili našim pomislekom blagi g. Šunko, št.-lovenski župnik. Gosp. župnik iz nemškega Št. Ožbalta in perniški go-

spod provizor sta morala, če tudi nerada, na pot s št.-lovenskim gospodom.

Drugi dan, v četrtek zjutraj, pa je bilo krasno jutro. Toda na Koralpi in pa na Schwaig-i smo videli sneg, in hladno je bilo. Ob 1/2 9. uri se je v cerkvi začelo sv. opravilo. Tukaj, na Muti in v Marenbergu je bila pridiga v slovenskem in nemškem jeziku — ravno tako se je tudi krščanski nauk pri odraslih, kakor pri otrokih v obeh jezikih izpraševal. Take dvojezične župnije so za kateheta in dušnega pastirja pri kršč. naukah prav težavne. Namesto, da bi katehet hitro v svojem nauku napredoval, mora pa še le to, kar je preje v slov. jeziku povedal, ponavljati v nemškem jeziku. Pri tem pa še vse otroke pozorne in pazljive ohraniti, to je prav težavno. Zato, mislim, da se ne motim, ako svoji prejšnji trditvi, da je namreč vsled hudih potov najtežavnejša dekanija marenberška, pridenem še to, da je najtežavnejša tudi radi tega, kar tiče dušno pastirstvo.

Na Pernicah, na Remšniku, v Breznem in v Št. Ožbaltu je pridiga bila slovenska. V Soboti pa se je celo sv. opravilo vršilo le v nemškem jeziku. Slovenski jezik je tam zaspal — le stari še znajo slovenski, mladi bi znali lahko slovenski, ko bi se v šoli še kaj učili. Toda v Soboti je v šoli nemški učni jezik, slovenski jezik pa je popolnoma brez pravice. Pri Sv. Jerneju je bilo le 64 birmancev. — Popoldne ob 1/4 5. uri smo se z milostljivim knezom odpeljali iz Št. Jerneja. Toda sreča nam tudi takrat ni bila mila. Deževalo je zopet, če tudi veliko manje, kakor prejšnji dan. Iz Št. Jerneja je šla vožnja močno navzdol, skoraj tako, kakor prejšnji dan v Krumbah, potem pa iz doline zopet na hrib. V mali uri smo prišli k župni cerkvi sv. Lovrenca nad Ivnikom. Vrli Št. Lovrenčani so našega škofa pozdravili s strelom in zvonjenjem. Pri cerkvi so škof stopili iz voza, ter se v lepo razsvetljeno cerkev podali, da Jezusa v sv. R. Telesu obiščejo. Cerkev je v romanskem slogu zidana, prav visoka in svetla, in kaj lepo z vsem cerkvenim orodjem oskrbljena. Da je ta cerkev tako krasna, zato se morajo zahvaliti svojemu neumorno delavnemu župniku, g. Šunko-tu. Po obisku cerkve so se škof pomudili pol ure pri gostoljubnem gosp. župniku.

Iz Št. Lovrenca se lepo vidi srednje Štajarsko tje do Gradca. To je diven pogled. Koliko cerkvá, trgov, vasič in sel se tukaj vidi! Hribi se lepo vrstijo z dolinami, gozdi se umikajo zelenim vinogradom, med travniki pa se vijejo srebrno se lesketajoče vode in reke. — Škof so se nekaj časa ozirali po nemškem Štajarskem, potem pa smo zopet zasedli svoje prostore na gorskih vozih, in šlo je zopet precej hudo navzdol. Cesta je peljala zdaj za sv. tremi Kralji, podružnico marenberško. Proti 7. uri bili smo na Radlu, kjer sta z 2 kočijama škofa pričakovala marenberški g. dekan in g. kaplan. Tam smo prestopili. O, kak razloček med to in prejšnjo vožnjo! V dobri uri smo bili skoz Marenberg, kjer so škofu na čast zopet iz možnarjev streljali, pri podružnici marenberški, pri Sv. Martinu, od koder gre precej lepa cesta na Remšnik. Ob 1/2 10. uri zvečer so dospeli škof ne Remšnik, kjer so se naravnost podali med strelbo in zvonjenjem v čarobno razsvetljeno cerkev. Na hribih pa so zaplamteli mnogi kresi, ter tako gornji Dravski dolini naznanjali vesel prinoč mil. nadpastirja v župniji. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Zatirajmo volnato ali krvnato uš!

Ta zelo škodljiva uš se širi tudi po naših krajih vedno bolj in bolj. V okolici mariborski n. pr. že ni